

Indledning

»Den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, som nu har genfødt dig ved vand og Helligånden og skænket dig syndernes forladelse, han styrke dig med sin nåde til det evige liv. Han bevare din udgang og indgang fra nu og til evig tid! Amen.«

De fleste vil genkende ordene. Det er det, præsten siger umiddelbart efter selve dåben, samtidig med at han lægger sin hånd på den døbtes hoved. Indirekte siger ordene en hel masse om, hvad vores kirke lægger i dåben. Det gælder i øvrigt ikke bare dette, men stort set alt det andet, der hører med i dåbsritualet, fra den indledende lovprisning af Gud til denne afsluttende erklæring om og ønske for den døbte om den fortsættelse, der skal følge.

Ritualer er aldrig ligegyldige – også selv om de er lavet af mennesker. Ordene er nøje overvejet og gennemtænkt. Her skal det i praksis siges, hvad man tror og lærer. Det var måske en idé at sætte sig med dåbsritualet (det står på s. 825-831 i den nye salmebog) og notere sig de ord, der bliver brugt om dåben: »genfødt«, »gør os til dine børn«, »skænker Helligånden med syndernes forladelse og det evige liv«, »skal tilhøre den korsfæstede Herre Jesus Kristus« osv. Bag dem alle ligger der en eller flere bibeltekster.

Bare denne lille smagsprøve siger noget om den store betydning, dåben har i vores kirkes og dermed i luthersk tro. Der sker noget. Det er Gud selv, vi træder frem for, og som vi tror griber frelsende ind i et menneskes liv. Det er bl.a. det, der ligger i, at vi kalder dåben et sakramente, et ord man kort kan definere sådan: »En ydre handling, befalet og indstiftet af Jesus selv, med frelsesløfte knyttet til«. Dem har vi som bekendt kun

to af i vores kirke: Dåben og nadveren, og ikke, som katolikkerne, syv. Sakramenter er ikke bare kristelige, evt. nytestamentlige *skikke*. Disse kan være gode og opbyggelige, men er jo ikke forpligtende og noget, man kan bygge sin tro og håbet om frelse på. Sakramenter er ydre handlinger, Jesus udtrykkelig har indstiftet og knyttet sin befaling og sit frelsesløfte til.

Men er der basis for en så stor tro på dåben og dens indhold? Det er ikke, fordi vi altid skal være forpligtet på at kunne gøre rede for det. Hvis det først er, når vi kan begrunde alt det, vi siger og gør, med de helt rigtige bibelsteder, at vi kan tro frimodigt, kommer vi vist aldrig til at tro frimodigt. Eller det bliver kun forbeholdt de meget få. Troen begynder jo med det, man modtager fra andre. Og et stykke vej er det også sådan, den bliver ved.

Men man kan jo komme i tvivl. Eller blive udfordret fra mennesker med et andet dåbssyn. Og da kan det unægteligt være godt at kende lidt mere til dåbens basis. Men også uden en sådan anledning kan det være godt. At se at det, vi siger om dåben, altså virkelig ikke bare er vore egne tanker og meninger, men at det har sin grund i det, Jesus og hans apostle har sagt. Og måske samtidig blive ført ind i sider ved dåben og ved det at være døbt, som vi aldrig havde tænkt på.

Det er et sådant stykke arbejde, dette studiehæfte lægger op til. Det bliver med fokus på bibeltekster. I løbet af arbejdet med studiehæftet vil vi komme ind på de fleste af de steder, som i NT handler om dåben. Det er en helt naturlig tilgang, når vores tro bliver udfordret. Den fælles basis for den diskussion må være bibelteksterne. Netop et samlet billede af, hvad det var, Jesus og apostlene rent faktisk lagde i dåben, kan være til stor hjælp her. Også når diskussionen går på det mere isolerede spørgsmål om barnedåbens berettigelse.

Det bliver ikke spørgsmålet om barnedåben, der bli-

ver det overordnede for det følgende - det er først i det sidste afsnit, vi direkte skal beskæftige os med det. Det, vi først og fremmest skal se på, bliver det, NT siger om dåbens *indhold*. Det er trods alt det, der er det vigtigste for vores egen tro og liv som døbte. Uanset om man har døbt børn eller voksne på NT's tid (under alle omstændigheder har det i den missionssituation, man stod i, nok mest været voksne, man har døbt), er det vigtigt at se, hvad dåben ifølge NT i sig selv er for noget. En anden ting er så, at en forskellig dåbspraksis med barne- eller voksendåb ofte vil vise sig at have sin baggrund i en uenighed om dåbens *indhold*. Sagt meget kort: Hvis man først og fremmest opfatter dåben som en bekendelses- og lydighedshandling, er den naturlige konsekvens, at det kun er den voksne eller unge, der kan døbes. Og omvendt bliver barnedåben en lige så naturlig konsekvens, når man først og fremmest forstår dåben som en handling, hvori det er Gud, der handler til frelse. Så også med henblik på det spørgsmål er det vigtigt først at se, hvad NT overhovedet lærer om dåben.

Jeg har kaldt hæftet *Gaven og kaldet*, fordi jeg tror, det er vigtigt at se, at dåben indeholder begge dele. Det fremgår i hvert fald klart af de steder, NT taler om dåben. Nogle har det med at glemme *kaldet*, det liv som dåben leder ind i, i en berettiget iver efter at pege på *gaven*, det Gud gør for og med os i dåben. Andre har det med at gøre det modsatte i angst for, at talen om dåbens gave skal blive til en sovepude. Ser vi på NT, møder vi begge dele. Det skulle også gerne afspejles i dette studiehæfte.

Til sidst en praktisk bemærkning: Studierne er muligvis for lange til en enkelt aften eller samling. Dette kan løses enten ved, at lederen for samlingen på forhånd har gjort sig nogle tanker om, hvilke spørgsmål man evt. kan springe over, eller ved at fordele de enkelte studier på flere samlinger.